

Νίκος Καζαντζάκης «Ο ανήσυχος»

Του Γιάννη Γιακουμάκη, Συγγραφέα - Δημοσιογράφου

Συνεχίζω και σήμερα να γράφω απόψεις μου για το μεγάλο του νησιού μας, της χώρας μας και φυσικά του κόσμου ολόκληρου που τον διαβάζει. Ένα από τα πολλά προτερήματα του Νίκου Καζαντζάκη ήταν οι ανησυχίες του. Περισσότερο οι ανησυχίες που αφορούσαν την τύχη και το μέλλον της πατρίδας. Μεγάλα γεγονότα εκείνης της εποχής, σκληρά, αναπάντεχα θα μπορούσαμε να πούμε, απασχολούσαν τη σκέψη του. Ήταν εκείνα που βασάνιζαν την αγαπημένη του πατρίδα. Ήταν εκείνα που έπαιξαν ρόλο και διαμόρφωσαν το χαρακτήρα του. Ακόμα, τη φιλοσοφία, την ιδεολογία, τα πιστεύω του. Έφαξε την άνεση, για να τα σκιαγραφήσει.

Σκοπός, να τα μεταδώσει με το δικό του φιλοσοφημένο και λογοτεχνικό τρόπο στους άλλους. Ο Καζαντζάκης, είναι έντονα ανθρωποκεντρικός. Αρα, πάντα επίκαιρος και χρήσιμος. Όπως απέρριψε τότε υπέρ του αν-

θρώπου τα διλήμματα του καιρού του, έτσι και σήμερα, πάνω από αγορές και παγκοσμιοποίηση, πρέπει να τεθεί ο άνθρωπος, "Αρα, η ειρήνη, η υγεία και τα ανθρώπινα δικαιώματα, να παίζουν πρωτεύοντα ρόλο" Αυτά είναι τα μηνύματα που μας άφησε.. Μηνύματα που διδάσκονται σήμερα στα Πανεπιστήμια όλου του κόσμου.

Οι παγκόσμιες εκδηλώσεις, μιλούν από μόνες τους για την εκτίμηση του ίδιου και του έργου που άφησε πίσω του. Η εποχή που γεννήθηκε, ήταν δύσκολη. Τα προβλήματα της σκλαβιάς ασήκωτα. Ακόμα, τα προβλήματα της σχεδιαζόμενης μεγάλης επανάστασης, για την απελευθέρωση της Κρήτης από το ζυγό του κατακτητή.

Όλα αυτά έκαναν δύσκολη τη ζωή. Πολύ περι-

σότερο, την εξέλιξη, εκείνων που είχαν τη δύναμη να προχωρήσουν. Η διάθεση για μάθηση, αναγκάζει τον Νίκο Καζαντζάκη, να αναζητήσει τους ανάλογους χώρους.

Στο Ηράκλειο, στο Κάστρο ή Χάνδακα μαθαίνει τα πρώτα του γράμματα. Είναι η αφετηρία του πολυταξιδευτή αργότερα. Του ασύγκριτου εργάτη του πνεύματος. Του εκλεκτού μεταξύ των ολίγων. Εκείνων των ολίγων, που γράφτηκαν στο πάνθεο των μεγάλων συγγραφέων της ανθρωπότητας. Ονειροπόλος, αλλά προσγειωμένος πραγματιστής, υπήρξε παρεξηγημένος από μερικούς.

"Σοφός όμως, από τους σοφότερους, άφησε να εννοηθεί μέσα από το πολυμορφο έργο του, το μέγεθος της σοφίας του. Το δυναμικό της κρίσης, της σύγκρι-

σης και της αλήθειας που τον διέκρινε. Ο νους του και η έγνοια του, πάντα στην Κρήτη. Εκεί, στην πηγή της έμπνευσης του. Ο Νίκος Καζαντζάκης υπήρξε ένας άνθρωπος, ένας λογοτέχνης, ένας διανοούμενος, ένας στοχαστής, που δύσκολα θα μπορούσαν να τον καταλάβουν εκείνοι που δεν θέλουν να τον καταλάβουν. Τα γεγονότα εκείνης της εποχής, τον αναγκάζουν να εγκαταλείψει την περιοχή που γεννήθηκε.

Μακριά από το αγαπημένο του βουνό, τον τόπο της έμπνευσης του, Ήθελε ήρεμο τόπο ξεκάθαρο να δράσει. Έπρεπε να φύγει μακριά, ακόμα κι απ' το αγαπημένο του Κάστρο. Την πόλη που γαλουχήθηκε. Εκείνη την πόλη που ήταν συνέχεια μέσα στην ψυχή του.

Φωλιασμένη βαθιά, μέσα στο δικό του κάστρο. Το κάστρο της πνευματικής δύ-

ναμης του. Η σχεδιαζόμενη δεύτερη επανάσταση εναντίον του κατακτητή, τον βρίσκει στο μεσοστράτι. Ξεσπά το 1897. Τον αναγκάζει να φύγει. Ήταν μικρός ακόμα για να συμμετάσχει. Λυπημένη ήταν η φυγή του. Ήθελε κι εκείνος αν ήταν δυνατός να ζωστεί τ' άρματα.

Ήταν κάτι που το ήθελε πολύ, αλλά δεν είχε σύμμαχο την ηλικία. Τα επόμενα γράμματα, τα μαθαίνει στη Νάξο. Δεν ήταν όμως αρκετά να δυναμώσουν τη φλόγα του. Από τη Νάξο, βρίσκεται στην Αθήνα. Το 1902 σπουδάζει Νομικά. Μετά την αποφοίτηση του από τη Νομική σχολή, βρίσκεται στο Παρίσι.

Εκεί, για δυο ολόκληρα χρόνια, ζει την εξαρση της ζωής του. Επηρεασμένος από τις ιδέες, τις θεωρίες και την τόσο πολύεμπειρισταμένη διδασκαλία του Bergson, του πιο σημαντικού δασκάλου της ζωής του, νιώ-

θει πως βρίσκεται στο στοιχείο του. Αργότερα, επιστρέφει στην Ελλάδα. Είχε ανάγκη λίγης ανασυγκρότησης του πνεύματός του. Επι-

Σοφία

ΓΙΑΝΝΗ